Dosarul nr.2-5445/23 2-23040337-12-2-20032023-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat public la 16 decembrie 2024.
Cererea de apel nemotivată a fost depusă la 24 decembrie 2024, însă transmisă și recepționată contra semnătură la 30 decembrie 2024 și cu luarea în considerație a zilelor libere din: 25 decembrie 2024, 01 ianuarie 2025, 07 ianuarie 2025 și 08 ianuarie 2025.

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, Judecătorul - Natalia Moldovanu
Grefier - Svetlana Pogorlovshi

cu participarea: reclamantului Savin Radu,
în lipsa: pârâtului Pşederschi Vasile, citat legal, contra semnătură,
în sediul instanței, în ședință publică a examinat, în procedură contencioasă cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Savin Radu către Pşederschi Vasile privind încasarea datoriei, dobânzii și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă:

Poziția, argumentele și solicitările reclamantului Savin Radu.
La 17 martie 2023, Savin Radu a sesizat Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Pşederschi Vasile privind încasarea datoriei, dobânzii și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-3).
Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamantul Savin Radu, pot fi rezumate după cum urmează.
În fapt, reclamantul a indicat că, potrivit condițiilor contractului de împrumut din *****, subsemnatul Savin Radu i-a acordat lui Pșederschi Vasile un împrumut, în sumă de 120 000 (o sută douăzeci mii) euro, cu condiția achitării unei dobânzi de 10% anuale.
A notat că, dobânda urma să fie achitată lunar, până la data de 30 a lunii curente, iar termenul de rambursare a împrumutului a fost stabilit de părțile contractante la data de 30 mai 2016.
A susținut că, Pșederschi Vasile nu își manifestă nici un interes la executarea benevolă a obligației bănești, iar la momentul înaintării acțiunii, Pşederschi Vasile a înregistrat datorii, în sumă de **175 519 euro, ce include**:

- 120 000 euro: suma împrumutului și,
- 55 519 euro: datorie la dobândă (120 000 euro împrumut x 10% dobânda/12 luni = 1 000 euro/lunar x 55 luni restante (octombrie 2019 - martie 2023).

Corespunzător, reclamantul a solicitat încasarea de la Pşederschi Vasile în beneficiul său, a sumei în mărime de 175 519 euro, ce include: 120 000 euro - cu titlu de datorie la împrumut și 55 519 euro - cu titlu de datorie la dobândă și cu compensarea cheltuielilor de judecată.

În drept, acțiunea reclamantului Savin Radu a fost întemeiată pe prevederile art.art.774, 858, 1247 ale Codului civil (redacția Codului civil până la modificările din 2018 aplicabile actului juridic) și art.art.2, 5, 166-168 Cod de procedură civilă.

Poziția, argumentele și solicitările pârâtului Pșederschi Vasile.

După depunerea cererii de chemare în judecată, întru respectarea drepturilor pârâtului la un proces echitabil, instanța a dispus comunicarea actelor de procedură pârâtului, explicându-i drepturile sale procedurale, inclusiv, obligația de a depune referință asupra cererii de chemare în judecată (f.d.57-58, 66, 67).

La 16 iunie 2023, prin intermediul cancelariei instanței, pârâtul Pşederschi Vasile a formulat și a depus referință asupra cererii de chemare în judecată înaintată de Savin Radu, prin care a solicitat respingerea acțiunii, ca fiind inadmisibilă și neîntemeiată, iar în susținerea poziției sale a invocat următoarele argumente de fapt și de drept (f.d.95-106).

În fapt, a indicat că, la 20 martie 2023 la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a fost înregistrată cererea de chemare în judecată înaintată de Savin Radu împotriva lui Pșederschi Vasile, prin care a fost pretinsă încasarea sumei de 175 519 euro, scutirea de la achitarea taxei de stat și eșalonarea acesteia, asigurarea acțiunii, precum și încasarea din contul pârâtului Pşederschi Vasile a cheltuielilor de judecată.

A notat că, în susținerea pretențiilor sale de către reclamant s-a invocat că, ultimul i-ar fi acordat pârâtului Pşederschi Vasile un împrumut, în valoare de 120 000 euro cu achitarea unei dobânzi de 10% anual, termenul de rambursare a împrumutului fiind stabilit pentru 30 iunie 2016. Reclamantul invocă precum că, pârâtul Pşederschi Vasile nu manifestă nici un interes pentru executarea benevolă a obligației bănești.

Cu toate acestea, a adus la cunoștința instanței că, reclamantul Savin Radu, **anterior s-a adresat cu aceeași cerere de chemare în judecată către Pşederschi Vasile privind încasarea aceleiași pretinse datorii.**

Astfel, la 03 iulie 2019, Savin Radu s-a adresat cu aceeași cerere de chemare în judecată către Pşederschi Vasile privind încasarea aceleiași pretinse datorii.

A notat că, prin **hotărîrea judecătorească nr.2-12361/2019 din 30 septembrie 2021 cererea de chemare depusă de Savin Radu către Pşederschi Vasile a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată**.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022 a fost respins apelul înaintat către Savin Radu și menținută hotărîrea judecătorească nr.2-12361/2019 din 30 septembrie 2021.

Iar la 15 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a considerat inadmisibil recursul declarat de Savin Radu împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Pârâtul a susținut că, în speță, reclamantul își realizează cu rea-credință și abuziv drepturile privind încasarea datoriei prin înaintarea acțiunii civile în instanța de judecată, deoarece litigiului i-a fost dat o apreciere juridică de către instanța de judecată, iar cererea urmează a fi considerată inadmisibilă și neîntemeiată.

A notat că, motivele invocate de către reclamant poartă caracter declarativ, nu sunt susținute prin careva probe concludente și contravin materialelor cauzei, cât și transgresează principiul bunei-credințe și dreptul de proprietate al pârâtului Pşederschi Vasile, asigurat atât la nivel național, cât și de art.1 din Protocolul adițional nr.1 CEDO.

Astfel, reclamantul Savin Radu în susținerea pretențiilor sale invocă contractul împrumut din *****, ignorând faptul că, întru asigurarea executării obligațiilor asumate prin acest contract de împrumut, *****, prin contractul de ipotecă ***** din ***** a grevat cu ipotecă bunul imobil cu nr.cadastral: ***** din *****, mun.Chișinău. Iar prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 25 mai 2017 bunul imobil grevat a fost transmis reclamantului Savin Radu, **în vederea comercializării** acestuia și **stingerii datoriei formate** în baza contractului de împrumut din *****, nominalizat *supra.*

A făcut referire la art.art.667, 675 alin.(1) și alin.(5) lit.b), c), 671 alin.(1) și alin.(2), 901 alin.(1), (5) și (6) Cod civil, iar reieșind din prevederile Codului civil citate *supra*, creditorul gajist (în speță, creditorul ipotecar) poate pretinde satisfacerea creanțelor sale garantate anume din obiectul gajului, în limita valorii acestuia, gajul fiind constituit în vederea garantării executării obligației.

A indicat că, însăși creditorul ipotecar (reclamantul Savin Radu) evită să indice în cererea sa de chemare în judecată că obligațiile debitorului Pşederschi Vasile asumate conform contractului de împrumut din ***** au fost garantate prin bunul imobil cu nr.cadastral: ***** din *****, mun.Chişinău, grevat cu ipotecă de către ***** prin contractul de ipotecă ***** din *****. Bunul imobil grevat a fost transmis creditorului ipotecar (reclamantului Savin Radu), prin hotărîrea Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 25 mai 2017 în vederea comercializării acestuia și stingerii datoriei formate în baza contractului de împrumut din *****.

Pârâtul a afirmat că, în condițiile în care creditorul ipotecar a preluat bunul spre comercializarea acestuia şi stingerea datoriei, lui îi revine asigurarea comercializării bunului grevat şi, indispensabil, riscul patrimonial rezultat din eventuala neconcordanţă între valoarea economică de piață a bunului și prețul pretins de vânzătorul-creditor. Necomercializarea bunului în speţă se poate datora prețului exagerat, pretins de către vânzător, ceea ce nu este imputabil debitorului ipotecar, Pşederschi Vasile, el nefiind cel care a preluat bunul, îl comercializează şi îi determină prețul de vânzare pretins.

În acest context, pârâtul a susținut că, reclamantul creditor nu a demonstrat prin probe careva acțiuni concrete care ar manifesta intenția sa de a comercializa bunul gajat şi preluat de către acesta în contul datoriei și anume în vederea comercializării bunului, după cum prevede hotărîrea irevocabilă a Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 25 mai 2017.

Or, acest subiect are relevanță considerabilă în raport cu pretenția reclamantului privind recuperarea datoriei, care a fost garantată prin gaj. Atât timp cât obligația a fost garantată prin gajarea bunului imobil cu nr.cadastral: ***** din *****, mun.Chişinău, recuperarea datoriei depinde în mod direct de comercializarea bunului gajat.

Iar, în condițiile în care creditorul ipotecar, care a preluat bunul spre comercializarea acestuia şi stingerea datoriei, nu întreprinde careva măsuri de natură să realizeze acest interes al său, el nu mai poate nici pretinde recuperarea datoriei din alte surse, pe motiv de pretinsă irelevanță a gajului.

Reieșind din cele expuse, pârâtul Pşederschi Vasile a conchis că se impune concluzia privind netemeinicia pretențiilor reclamantului Savin Radu și, prin urmare, respingerea lor de către instanța de judecată.

Prin prisma celor menționate mai sus, pârâtul a solicitat respingerea acțiunii înaintate de Savin Radu împotriva (sa) lui Pşederschi Vasile privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, ca fiind inadmisibilă și neîntemeiată.

Incidente procedurale.

I. La 16 iunie 2023, prin intermediul cancelariei instanței, pârâtul Pşederschi Vasile a depus ***cerere*** referitor la ***încetarea procesului civil*** (solicitare invocată și în referința sa), invocând prevederile ***art.265 lit.b) Cod de procedură civilă***, și anume că, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care într-un litigiu între **aceleaşi părţi** (Savin Radu și Pşederschi Vasile), cu privire la **acelaşi obiect** (suma datorată conform contractului de împrumut din *****) şi pe **aceleaşi temeiuri** (dreptul de creanță a lui Savin Radu în raport cu Pşederschi Vasile) s-a emis o hotărîre judecătorească rămasă **irevocabilă** (f.d.77-79).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), nr.2-5445/23 din 23 noiembrie 2023 a fost ***admisă cererea pârâtului Pşederschi Vasile privind încetarea procesului civil*** și a fost încetat procesul civil intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Savin Radu către Pşederschi Vasile privind încasarea datoriei la împrumut, a dobânzii și cheltuielilor de judecată (f.d.126-129).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău, nr.2r-58/24 din 22 februarie 2024 a fost ***admis recursul declarat de Savin Radu***, fiind ***casată încheierea*** Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Savin Radu împotriva lui Pşederschi Vasile privind încasarea datoriei, a dobânzii și compensarea cheltuielilor de judecată, cu ***remiterea cauzei spre examinare în fond***, în aceiași instanță de judecată, în același complet de judecată (f.d.144-149).

Cauza civilă a fost transmisă și ***recepționată*** contra semnătură la ***18 martie 2024.***

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 martie 2024 a fost ***fixată ședința de pregătire*** a cauzei de dezbateri judiciare a cauzei civile, cu citarea tuturor participanților procesului pentru data de 26 iunie 2024, ora 10.00 (f.d.152-153, 154).

II. Anterior, tot la data de 16 iunie 2023, prin intermediul cancelariei instanței, pârâtul Pşederschi Vasile a depus ***cerere*** referitor la ***ridicarea excepției de tardivitate*** a pretențiilor reclamantului (f.d.71-76).

Astfel, ***prin încheierea protocolară din 26 iunie 2024*** a fost ***respinsă cererea*** pârâtului Pşederschi Vasile ***privind ridicarea excepției de tardivitate***, ca fiind neîntemeiată (f.d.171-172).

În motivarea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate a pretențiilor reclamantului, pârâtul a făcut trimitere la art.186[1] alin.(1)-(3) și alin.(5) Cod de procedură civilă și a menționat că, după cum rezultă din materialele cauzei, termenul de prescripție extinctivă de 3 ani, stabilit de art.391 alin.(1) Cod civil în cazul obligației principale și-a început cursul de la data nașterii dreptului la acțiune, adică, la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

A indicat că, termenul de rambursare a împrumutului fiind stabilit la 30 mai 2016, iar neexecutarea acestei obligații la data respectivă implică faptul că, creditorul Savin Radu la acel moment a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său, pornindu-se deci cursul prescripției extinctive, în conformitate cu art.395 alin.(1) Cod civil.

A susținut că, fiind calculat începând cu 31 mai 2016, termenul de prescripție extinctivă de 3 ani a expirat la 30 mai 2019. Pe când reclamantul Savin Radu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Pşederschi Vasile, intervenient accesoriu ***** privind încasarea datoriei abia la 17 martie 2023, adică depășind termenul în interiorul căruia putea să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul pretins încălcat.

A notat că, dincolo de alte motive separate, cel puțin din motivul expirării termenului de prescripție, cererea de chemare în judecată este inadmisibilă, fiind tardivă, deoarece potrivit art.406 alin.(1) Cod civil, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.

În acest context, pârâtul a remarcat faptul că, în ipoteza prevederilor art.391 alin.(1) și art.395 alin.(1) Cod civil, reclamantul își poate apăra pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat în termen de 3 ani, termen care începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune, adică de la data când reclamantul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

A considerat că, dobânda de 10% anuale, care potrivit afirmațiilor reclamantului urma a fi achitată lunar până la data de 30 a lunii curente, se calculează începând cu decembrie 2015 (următoarea lună după luna contractării împrumutului). Dat fiind

faptul că, în conformitate cu art.395 alin.(6) Cod civil, în cazul prestațiilor succesive, dreptul la acțiune cu privire la fiecare dintre aceste prestații se stinge printr-o prescripție extinctivă separată, termenul de prescripție extinctivă pentru dobânzile calculate a expirat, acestea nemaifiind posibil de a fi pretinse pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată.

Este de observat că, în acțiunea înaintată, reclamantul Savin Radu nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție cu argumentele de rigoare, ceea ce implică admiterea excepției de tardivitate, cu respingerea acțiunii de către instanța de judecată, ca fiind tardivă prin încheiere.

În consecință, pârâtul a opiniat că, intentarea acțiunii civile după expirarea termenului de prescripție stabilit de lege, încalcă principiul securității raporturilor juridice și implică indispensabil respingerea acțiunii, ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată, în conformitate cu prevederile citate ale art.186[1] alin.(3) Cod de procedură civilă.

Prin prisma celor menționate mai sus, pârâtul a solicitat examinarea și soluționarea chestiunii privind caracterul tardiv al pretențiilor înaintate de Savin Radu împotriva lui Pşederschi Vasile privind încasarea datoriei, cu admiterea excepției de tardivitate și respingerea acțiunii, ca fiind tardivă, printr-o încheiere motivată.

Studiind materialele administrate la dosar și înscrisurile probatorii, examinând argumentele expuse de pârât în susținerea excepției de tardivitate și obiecțiile reclamantului, instanța de judecată a conchis asupra netemeiniciei excepției de tardivitate ridicată de pârâtul Pşederschi Vasile, care a fost respinsă (***prin încheierea protocolară din 26 iunie 2024***, ca neîntemeiată), din următoarele considerente.

În conformitate cu art.185 alin.(1) lit.n) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

Potrivit prevederilor art.186[1] alin.(1) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate.

În conformitate cu art.186[1] alin.(2) Cod de procedură civilă, excepția de tardivitate se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

Conform art.186[1] alin.(3) Cod de procedură civilă, dacă nu se dispune repunerea în termen și/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Analizând normele legale citate mai *sus* în raport cu circumstanțele de fapt ale speței, instanța constată că, reclamantul a respectat termenul de depunere a cererii de chemare în judecată, situație ce impune respingerea excepției de tardivitate.

În conformitate cu prevederile art.391 Cod civil (art.267 alin.(1) Cod civi în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform dispozițiilor art.395 alin.(1) Cod civil (art.272 alin.(1) Cod civil în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Art.277 alin.(1)-(2) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), cât și art.401 alin.(1)-(5) Cod civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019) prevăd expres cazurile când se întrerupe cursul prescripției extinctive.

Prin urmare, art.401 alin.(1) Cod civil, prevede că: cursul prescripţiei extinctive se întrerupe:

a) printr-un act voluntar de executare sau prin recunoaşterea, în orice alt mod, expres sau tacit, a dreptului a cărui acţiune se prescrie, făcută de către cel în folosul căruia curge prescripţia. Constituie acte de recunoaştere tacită executarea parţială a obligaţiei, achitarea, în tot sau în parte, a dobânzilor sau a penalităţilor, constituirea unei garanţii, solicitarea unui termen de plată, declararea compensării şi alte asemenea manifestări care să ateste în mod neîndoielnic existenţa dreptului celui împotriva căruia curge prescripţia;

b) <u>prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de chemare în judecată</u>, de arbitrare, a unei cereri de eliberare a ordonanţei judecătoreşti sau a unei alte cereri în organul jurisdicţional competent;

c) prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de admitere a creanței în cadrul procesului de insolvabilitate, precum şi a cererii de intervenţie în cadrul procedurii de executare silită în curs pornite de alţi creditori;

d) în alte cazuri prevăzute de lege.

Alin.(2)-(5) al aceluiași articol prevăd că, după întreruperea cursului prescripţiei extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs până la întreruperea cursului prescripţiei extinctive nu se include în noul termen de prescripţie extinctivă. În cazul survenirii circumstanţei indicate la alin.(1) lit.a), începe să curgă un nou termen de prescripţie extinctivă chiar dacă circumstanţa survine după expirarea termenului de prescripţie extinctivă. În cazul întreruperii în temeiul alin.(1) lit.b), **noua prescripţie extinctivă a dreptului de a obţine executarea silită nu va începe să curgă cât timp <u>hotărîrea</u> de admitere a acţiunii ori ordonanţa <u>nu a rămas definitivă</u>**. În cazul întreruperii în temeiul alin.(1) lit.c), prescripţia extinctivă va reîncepe să curgă de la data la care există din nou posibilitatea legală de valorificare a creanţei rămase nesatisfăcute.

Totodată, prevederi similare se regăsesc și în dispoziția art.277 alin.(1)-(2) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), din care reiese cert că, cursul prescripției extinctive se întrerupe:

a) <u>în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit</u>;

b) în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria. După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs până la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

Deci, împrejurările indicate în art.277 Cod civil de întrerupere a termenului de prescripție poartă în caracter subiectiv, adică se manifestă în dependență de voința persoanelor, și de aceea sunt acțiuni, care se referă la: înaintarea acţiunii și recunoaşterea datoriei.

Înscrisurile cauzei denotă că, la ***** reclamantul Savin Radu a încheiat cu pârâtul Pşederschi Vasile ***<u>contractul de împrumut</u>***, prin care reclamantul i-a acordat pârâtului un împrumut, în sumă de 120 000 (o sută douăzeci mii) euro, pe un termen de 6 (șase) luni, până la 30 mai 2016 (f.d.22).

Totodată, conform pct.2.1. al contractului de împrumut, s-a statuat că, drept garanție a rambursării împrumutului și plăților aferente va servi *<u>contractul de ipotecă</u>*, încheiat în beneficiul creditorului în conformitate cu legislația în vigoare. Obiectul ipotecii va servi imobilul din***** mun.Chișinău cu nr.cadastral ***** Creditorul va elibera împrumutul după înregistrarea contractului de ipotecă autentificat notarial, la Organul Cadastral Teritorial".

De asemenea, se atestă că, în scopul asigurării executării la timp a obligațiilor asumate prin contractul de împrumut din *****, a fost încheiat contractul de ipotecă *****, conform căruia ***** a grevat cu ipotecă încăperea nelocativă cu suprafața de 100.5 m^2, nr.cadastral ***** din *****, mun.Chișinău.

Astfel, ***inițial***, prin ***<u>hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani)</u>*** nr.2-499/17 (nr.14-2-9958-15082016) din ***25 mai 2017*** (judecător: Ciprian Valah - disponibilă pentru vizualizate pe portalul național al instanțelor de judecată) a fost ***<u>admisă acțiunea înaintată de Savin Radu</u>*** (ce a fost ***<u>depusă la 11 august 2016</u>***) împotriva lui Pșederschi Vasile și S.R.L. „Vindicum" privind ***<u>transmiterea silită în posesie a bunului ipotecat</u>***, fiind dispusă transmiterea silită în posesia lui Savin Radu […] a bunului imobil ipotecat: încăperea nelocativă cu suprafața de 100,5 m^2, nr.cadastral menționat din *****, mun.Chișinău, ***<u>în scopul comercializării ulterioare și stingerii datoriei debitoare</u>***.

Se reține că, hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.2-499/17 (nr.14-2-9958-15082016) din 25 mai 2017 ***a devenit irevocabilă la 03 mai 2018***, prin încheierea Curții de Apel Chișinău (prin care a fost restituită cererea de apel declarată de avocatul Leu Vasile, în interesele apelantului Pșederschi Vasile, împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 25 mai 2017, din motiv că apelantul nu a

îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017).

Ulterior, la 03 iulie 2019 Savin Radu a depus cerere de chemare în judecată către Pșederschi Vasile, intervenient accesoriu ***** privind ***încasarea sumei*** de 120 000 euro, cu titlu de datorie la împrumut, sumei de 43 000 euro, cu titlu de datorie la dobândă, sumei de 21 600 euro - penalitatea pentru neonorarea obligației, iar în total suma de 184 600 euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Instanța constată că, prin ***hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr.2-12361/2019 (nr.12-65331-04042019) din 30 septembrie 2021*** (judecător: Nina Arabadji) ***a fost respinsă cererea*** de chemare ***depusă de Savin Radu*** împotriva lui Pşederschi Vasile privind încasarea împrumutului datorat, a dobânzii, penalității și a cheltuielilor de judecată, ***ca fiind neîntemeiată*** (f.d.80-86).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.2a-324/22 din 02 iunie 2022 a fost respins recursul declarat de avocatul stagiar Zaica Iurie în numele și in interesele lui Pşederschi Vasile împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2020 (*de respingere a excepției de tardividate ridicată de pârât*) și a fost respins apelul declarat de Savin Radu și menținută hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 septembrie 2021 (f.d.87-91-verso), iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2023 a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Savin Radu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022 (f.d.92-94).

Totodată, se constată cert că, prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.55 din 17 martie 2020, s-a declarat **stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova** pe perioada: 17 martie 2020 - 15 mai 2020.

Potrivit Anexei la dispoziţia nr.1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situaţii Excepţionale a Republicii Moldova, ***pe durata stării de urgenţă termenele de prescripţie şi termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă***, iar, dacă au început să curgă, ***se suspendă pe toată durata stării de urgenţă*** instituite potrivit Hotărîrii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020.

Astfel, se reține cert că, termenul de prescripție a fost suspendat în perioada: 17 martie 2020 - 15 mai 2020 (59 zile).

Deci, în motivarea soluției sale, instanța de fond (***hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr.2-12361/2019 (nr.12-65331-04042019) din 30 septembrie 2021*** (judecător: Nina Arabadji) a reținut, că pârâtul Pșederschi Vasile nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale și nu a restituit suma împrumutului acordat, în legătură cu ce, prin hotărîrea judecătorească din 25 iulie 2017 a fost dispusă transmiterea silită în posesia lui Savin Radu a bunului imobil ipotecat, în scopul comercializării ulterioare și stingerii datoriei debitoare. Astfel, creditorul/reclamant ***Savin Radu***, la alegerea sa, ***a preluat bunul spre comercializarea acestuia şi stingerea datoriei***, acestuia ***revenindu-i și obligația asigurării comercializării bunului grevat***, iar ***în cazul unei eventuale neconcordanțe*** între suma primită după

comercializarea bunului preluat şi suma datorată, conform contractului de împrumut, ***ultimul dispunea de dreptul de a pretinde diferența.***

Respectiv, la ***15 martie 2023*** potrivit contractului de vânzare-cumpărare *****, Firma de Producție și Comerț ***** ***a vândut lui Savin Radu bunul imobil,*** încăpere nelocativă, cu număr cadastral: *****, situat în mun.Chișinău, *****, cu suprafața totală de ***** m^2 și 5/10 m^2 în contul ***stingerii parțiale a obligației***, în sumă de ***52 081 euro*** acumulată conform contractului de împrumut din ***** (f.d.31-33).

Prin urmare, ***la 17 martie 2023***, Savin Radu a înaintat ***prezenta cerere*** de chemare în judecată către Pşederschi Vasile privind ***încasarea datoriei la împrumut, a dobânzii*** (restante) și cheltuielilor de judecată (f.d.2-3).

Corespunzător, în speță, instanța constată că, data executării obligației conform contractului de împrumut din *****, adică data scadentă este data de 30 mai 2016, astfel că, termenul de prescripție extinctivă de 3 ani pentru înaintarea cererii întru apărarea drepturilor sale încălcate urmează a fi calculat până la data de 31 mai 2019.

Totodată, la caz, instanța reține că, reclamantul ***a avut un rol foarte activ*** și continuu chiar de la bun început întru apărarea drepturilor sale, prin înaintarea cererilor de chemare în judecată la ***11 august 2016, apoi la 03 iulie 2019, cât și la 17 martie 2023***, astfel că, se constantă indubitabil faptul că, ***termenul de prescripție extinctivă de 3 ani*** pentru depunerea acțiunii (30.05-2016-31.05.2019) ***a fost întrerupt***, or, prezenta acțiune depusă la 17 martie 2023 este înaintată în interiorul termenului general de 3 ani, iar excepția de tardivitate, ridicată de pârât este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Or, emiterea ***încheierii Curții Supreme de Justiție*** nr.2ra-1609/22 din ***15 februarie 2023***, prin care s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Savin Radu împotriva ***deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022*** - reprezintă acel ultim **caz excepțional,** prevăzut de lege, care prevede întreruperea cursului prescripţiei extinctive.

În mod distinct, instanța atrage atenția că, anterior, pârâtul a mai invocat excepția de tardivitate, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 iulie 2020 (judecător: Nina Arabadji) a fost ***respinsă cererea reprezentantului pârâtului privind excepția de tardivitate*** *a cererii depuse de către Savin Radu (la 03 iulie 2019) împotriva lui Pşederschi Vasile,* ca neîntemeiată și prin ***decizia Curții de Apel Chișinău nr.2a-324/22 din 02 iunie 2022*** a fost respins recursul declarat de avocatul stagiar Zaica Iurie în numele și în interesele lui Pşederschi Vasile, or, din motivarea deciziei instanței de apel, rezultă că: *cu referire la recursul declarat de reprezentantul intimatului Pşederschi Vasile, avocatul stagiar Zaica Iurie, împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău /sediul Centru/ din 30 iulie 2020 prin care a fost respinsă cererea reprezentantului pârâtului privind excepția de tardivitate a cererii depuse de Savin Radu, Colegiul, îl consideră neîntemeiat și necesar a fi respins din următoarele considerente.*

*Astfel, după cum a fost indicat anterior, **partea pârâtă** a declarat recurs împotriva unui act judecătoresc, care se contestă odată cu fondul. Însă, după pronunțarea hotărîrii pe fond partea **nu a declarat apel împotriva acesteia**, iar potrivit poziției expuse **în instanța de apel a solicitat menținerea acesteia, fiind de acord cu soluția instanței de fond**. În situația expusă, deoarece partea pârâtă nu a contestat cu apel hotărîrea primei instanțe, Colegiul, acționând potrivit principiului disponibilității părților, va respinge recursul declarat. Or, instanța reiterează că, deoarece **partea pârâtă nu a contestat hotărîrea primei instanțe**, prin care acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată, **expunând dezacordul doar cu încheierea de respingere a excepției de tardivitate**, lipsește temeiul legal de a interveni în hotărîrea, care nu a fost suspusă apelului de partea respectivă.*

Având în vedere circumstanțele enunțate *supra*, instanța de judecată, a conchis că excepția de tardivitate ridicată de pârâtul Pşederschi Vasile este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, așa cum, la caz, s-a constatat cert că, reclamantul Savin Radu și-a exercitat dreptul la acțiune în interiorul termenului de prescripție.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată reclamantul Savin Radu a susținut cererea de chemare în judecată depusă inițial. *Ulterior, reclamantul și-a concretizat pretențiile din acțiune,* pe motivele de fapt și de drept indicate, solicitând admiterea integrală a acesteia în sensul formulat.

În cadrul ședinței de judecată, pârâtul Pşederschi Vasile nu s-a prezentat, din motive necunoscute, deși a fost ***citat în mod legal*** în corespundere cu prevederile art.102-105 Cod de procedură civilă, fapt confirmat prin ***semnăturile aplicate pe avizele de recepție*** a trimiterilor poștale (f.d.67, 166, 167, 175), cât și prin intermediul poștei electronice, și anume: ***** (e-mail/adresă electronică indicată în referința sa și toate cererile depuse (privind ridicarea excepției de tardivitate a pretențiilor și privind încetarea procesului) chiar de pârât) (f.d.131, 170).

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile reclamantului asupra acțiunii formulate inițial și celei concretizate, cât și poziția pârâtului expusă în referința depusă, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată prin prisma înscrisurilor atașate la acțiune și audiind explicațiile reclamantului, instanța de judecată conchide că cererea de chemare în judecată concretizată (în ședință) înaintată de Savin Radu este *parțial* întemeiată și urmează a fi admisă în parte, din următoarele considerente.

Potrivit art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În corespundere cu art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art.121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Potrivit dispozițiilor art.130 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În temeiul art.240 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu prevederile art.120 din Constituția Republicii Moldova coroborat cu art.16 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărîrile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Conform recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (C.C.J.E.) în atenţia Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărîrilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărîrilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că, judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța judecătorească relevă că, art.6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, garantează dreptul justițiabilului la o hotărîre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărîrile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărîrea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Totodată, CEDO reiterează că, deși art.6§1 obligă instanțele să își motiveze hotărîrile, acesta *nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument*. ***Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale*** ale părților, dar măsura în care se aplică *această obligație poate varia în funcție de natura hotărîrii* și, prin urmare, *trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei.*

Din lucrările dosarului rezultă că, în baza contractului de împrumut din *****, Savin Radu, în calitate de creditor a transmis/acordat în beneficiul împrumutatului Pşederschi Vasile un împrumut în sumă de 120 000 (o sută douăzeci mii) euro, pe un termen de 6 luni, până la 30 mai 2016 (f.d.22).

Astfel, începând cu 30 mai 2016, pârâtul înregistra față de reclamant o datorie în mărime totală de 120 000 euro pentru împrumutul nerestituit în termenul stabilit în contractul de împrumut nominalizat *supra.*

Dat fiind faptul neexecutării, fără justificare, a obligațiilor de rambursare a împrumutului, datoria debitorială directă și neachitată de pârât, constituia în total suma de 120 000 euro.

Concomitent, se atestă cert că, reclamantul a acordat un împrumut pârâtului, ***cu condiția achitării unei dobânzi*** de 10% anuale, care urma a fi achitată lunar, până la data de 30 a lunii curente, iar termenul de rambursare a împrumutului a fost stabilit de părțile contractante la data de 30 mai 2016.

Se reține că, conform calculului concretizat anexat la materialele cauzei, mărimea dobânzii contractuale restante, pe care o datorează pârâtul pentru utilizarea împrumutului constituia la data de 15 martie 2023 - suma de 57 519 euro pentru perioada: octombrie 2019 - martie 2023 (f.d.177).

Potrivit susținerilor reclamantului, care nu au fost combătute de pârât, până la sesizarea instanței cu prezenta acțiune, timp de 9 ani pârâtul nu a achitat nimic, respectiv, nu a restituit împrumutul acordat.

Constatând lipsa diligenței pârâtului la achitarea împrumutului acordat, Savin Radu a promovat în justiție o acțiune cu privire la obligarea pârâtului la executarea obligațiunilor sale, în esență, solicitând încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a datoriei/împrumutului neachitat/e conform contractului de împrumut din *****, în mărime de 120 000 euro și a dobânzii contractuale restante concretizate, în mărime de 57 519 euro, convertiți în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărîrii, precum și compensarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată, sub forma taxei de stat, achitată la depunerea acțiunii, în mărime de 25 000 lei.

Deci, instanța de judecată conchide că, Savin Radu a inițiat în instanță o acțiune cu privire la executarea silită a obligațiilor contractuale, în esență solicitând încasarea silită din contul pârâtului Pşederschi Vasile a sumei datoriei/împrumutului, dobânzii contractuale și a cheltuielilor de judecată.

Obiectul generic și material al acțiunii *concretizate* îl constituie: suma de 120 000 euro - revendicată cu titlu de datorie, suma de 57 519 euro - revendicată cu titlu

de dobândă contractuală și suma de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei - revendicată cu titlu de taxă de stat.

Se atestă că, la 15 noiembrie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.133 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, Lege prin care, au fost operate mai multe modificări la Codul civil.

Legea nr.133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, a intrat în vigoare la 01 martie 2019, dată la care Codul civil a fost republicat.

Conform art. 7 alin. (1) și (2) Cod civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior.

De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

Având în vedere dispozițiile normei de drept citată *supra*, instanța reține că, actul juridic în baza căruia se pretinde încasarea datoriei, a fost încheiat la *****, adică, până la adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr.133 din 15 noiembrie 2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, situație ce denotă că, prezentului litigiu îi sunt aplicabile prevederile legii civile în redacția în vigoare la data instituirii raportului juridic obligațional, or, acesta a luat naștere până la intrarea în vigoare a noii legi, fiind aplicabile prevederile Codului civil în redacția în vigoare până la 01 martie 2019.

Cu referire la pretenția reclamantului privind încasarea sumei datoriei/împrumutului, instanța de judecată o consideră întemeiată, ce urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.8 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Potrivit art.8 alin.(2) lit.a) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Conform art.9 alin.(1)-(2) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În conformitate cu art.195 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), aplicabil speței, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi

juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligațiilor civile.

În conformitate cu art.199 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), consimțământul este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic. Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice şi nu este viciat.

Potrivit art.208 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică.

În conformitate cu art.210 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice şi persoanele fizice şi dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depăşeşte 1 000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Conform art.512 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art.513 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Dispozițiile art.514 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), statuează expres că, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Art.572 alin.(1)-(2) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), prevede că, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Conform art.578 Cod civil, dacă efectele unui act juridic depind de îndeplinirea unei condiţii, obligaţia devine scadentă în ziua survenirii acesteia.

Potrivit art.602 alin.(2) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), neexecutarea include orice încălcare a obligaţiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Prevederile art.666 alin.(1) și (2) Cod civil, stabilesc că, contractul este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Sub aspectul normelor de drept enunțate mai *sus*, instanța de judecată reiterează că, prin natura sa, raportul juridic obligațional este menit să producă efecte juridice. Efectul general al oricărei obligații este de a da creditorului dreptul de a obține de la debitor îndeplinirea exactă, cu bună-credință, la locul și la momentul stabilit a prestației la care acesta s-a obligat.

Conform art.867 alin.(1)-(2) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), prin ***contractul de împrumut*** o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În concordanţă cu prevederile art.871 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), rezultă că, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

Din perspectiva normelor legale precitate *supra,* instanța conchide că cerința reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâtului a sumei de 120 000 (o sută douăzeci mii) euro, revendicată cu titlu de datorie contractuală, convertiți în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărîrii, ce derivă din contractul de împrumut - este întemeiată și urmează a fi admisă, cu dispunerea încasării din contul pârâtului Pşederschi Vasile în beneficiul reclamantului Savin Radu a datoriei, în mărime de 120 000 (o sută douăzeci mii) euro, ce rezultă din **originalul contractului de împrumut**, contrasemnat personal de împrumutatul/pârâtul Pşederschi Vasile la ***** (f.d.22).

În această ordine de idei, instanța de judecată remarcă că, lucrările dosarului, așa cum au fost descrise mai *sus,* denotă în mod incontestabil instituirea unui raport juridic obligațional, prin semnarea **contractului de împrumut** încheiat la ***** între Savin Radu pe de o parte, în calitate de creditor/împrumutător și, Pşederschi Vasile, pe de altă parte, în calitate de împrumutat (conform căruia, Savin Radu a transmis/acordat în proprietate și cu împrumut pârâtului suma de 120 000 euro, iar Pşederschi Vasile și-a asumat obligația de a restitui în termen lui Savin Radu suma/împrumutul acordat, în mărime de 120 000 euro până la data de 30 mai 2016), și, respectiv, confirmă faptul existenței datoriei lui Pşederschi Vasile față de Savin Radu, în mărime de 120 000 euro.

Or, după cum atestă înscrisurile cauzei, reclamantul și-a executat/onorat cu diligență obligația de a transmite suma de 120 000 euro cu împrumut, fapt confirmat prin semnătura pârâtului aplicată pe originalul contractului de împrumut atașat la dosarul cauzei (f.d.22), (ceea ce se desprinde cert și din referința pârâtului), pe când, pârâtul nu și-a executat obligația integrală de a restitui benevol împrumutul în termenul stabilit prin contract.

Instanța reiterează că, cererea în speță este înaintată ca urmare a manifestării unui comportament pasiv din partea pârâtului, or, în contractul de împrumut din ***** a fost stabilit expres un termen fix de restituire a împrumutului.

În ipoteza celor consemnate *supra* se pune în evidență că, potrivit normei art.118 Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

În acest sens, se notează că, întru respectarea prevederilor legislației având în vedere principiul contradictorialității și egalitatea părților în drepturile procedurale, instanța judecătorească a creat condiții egale ambelor părți pentru exercitarea drepturilor lor, cât și pentru prezentarea probelor necesare, inclusiv și pârâtului din speță.

Reieșind din prevederile cadrului legal enunțat *supra*, instanța conchide că, pârâtul nu a respectat prevederile contractuale asumate, nu a restituit în termen suma integrală acordată cu titlu de împrumut, or alte probe incontestabile ce ar răsturna poziția reclamantului nu au fost prezentate.

În condițiile enunțate, instanța consideră că, reclamantul Savin Radu este îndreptățit, prin prisma normelor de drept citate *supra*, să solicite încasarea sumei de 120 000 euro din contul pârâtului Pşederschi Vasile.

Prin urmare, se impune a fi precizat că, probațiunea în contradictoriu nu a fost exercitată de Pşederschi Vasile, or, deși ultimul a cunoscut despre existența pe rolul instanței de judecată a prezentului litigiu, nu a prezentat nici o probă prin care să combată cele expuse de reclamant, circumstanță ce denotă incontestabil temeinicia acțiunii/cerinței formulate de Savin Radu cu privire la încasarea sumei datoriei/împrumutului.

Corespunzător, analizând materialul probatoriu administrat la dosar în coraport cu normele legale citate mai *sus*, instanța judecătorească conchide indubitabil asupra temeiniciei cerinței de încasare a sumei datoriei, astfel se impune soluția de admitere a pretenției reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâtului a sumei de 120 000 (o sută douăzeci mii) euro, convertiți în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărîrii judecătorești, cu titlu de datorie, ce derivă din contractul de împrumut semnat personal de Pşederschi Vasile la *****.

Cât privește pretenția reclamantului privind încasarea dobânzii contractuale, instanța relevă următoarele.

Potrivit pct.1.3. și pct.1.4. al contractului de împrumut menționat *supra*, se stipulează că, ***termenul de valabilitate*** a acestuia expiră la ***data achitării complete*** a împrumutatului cu creditorul, iar acordarea împrumutului se efectuează în ziua ***autentificării notariale a contractului de ipotecă*** conform pct.2.1. din contract, astfel că, împrumutatul ***semnând*** prezentul ***contract, confirmă primirea*** mijloacelor bănești împrumutate (f.d.22).

Suplimentar, se atestă că, potrivit pct.2.1. al aceluiași contract, părțile contractante au convenit că, ***drept de garanție*** *a rambursării împrumutului și* ***plăților aferente*** va servi ***contractul de ipotecă***, încheiat în beneficiul creditorului, iar obiectul ipotecii servește imobilul din: mun.Chișinău, *****, cu număr cadastral:0100515.112.01, astfel că, creditorul va elibera împrumutul după înregistrarea ***contractului de ipotecă*** autentificat notarial, la Organul Cadastral Teritorial.

Prin urmare, la ***** ***a fost încheiat contractul de ipotecă*** între Firma de Producție și Comerț *****, în calitate de ***garant ipotecar*** și Savin Radu, în calitate de ***creditor ipotecar***, prin care părțile au convenit că, ***garantul ipotecar*** este de acord să constituie ipotecă în favoarea ***creditorului ipotecar***, în condițiile contractuale, iar obiectul contractului menționat *supra*, îl constituie grevarea cu ipotecă a imobilului: **încăpere nelocativă**, cu numărul cadastral: *****, cu suprafața de ***** m^2, situat în mun.Chișinău, *****, ce-i aparține cu drept de proprietate privată ***garantului ipotecar*** (f.d.27-31).

Conform pct.1.6. și pct.1.8. al contractului de ipotecă, se reține că, prețul de ipotecă al obiectului ipotecii și valoarea de înlocuire a obiectului ipotecii constituie suma de 745 854 lei (f.d.28).

Capitolul IV al contractului de ipotecă prevede expres modalitatea exercitării dreptului de ipotecă, și anume, potrivit pct.4.1. - ***creditorul ipotecar este în drept să inițieze procedura de exercitare a dreptului de ipotecă***, prin recurgerea la măsurile prevăzute de lege, doar ***în cazul neexecutării obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut***.

Iar potrivit pct.4.2. din contractul de ipotecă din *****, dreptul de ipotecă poate fi executat prin următoarele metode:

a) vânzarea bunului imobil ipotecat sub controlul instanței de judecată;

b) luarea în posesie a bunului imobil ipotecat de către creditorul ipotecar în vederea administrării (f.d.30).

Conform pct.1.9. al contractului de ipotecă menționat *supra*, rezultă că, ***ipoteca*** constituită prin prezentul contract ***garantează restituirea*** în termenul prevăzut de contractul de împrumut a ***mijloacelor bănești și executarea în termen a obligațiilor asumate*** de către debitor conform contractului de împrumut, precum ***și a penalităților și a prejudiciilor cauzate prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către debitor a condițiilor contractului de împrumut.***

Corespunzător, se atestă că, la ***15 martie 2023*** potrivit contractului de vânzare-cumpărare *****, Firma de Producție și Comerț ***** a vândut lui Savin Radu bunul imobil, încăpere nelocativă, cu nr.cadastral: *****, situat în mun.Chișinău, *****, cu suprafața totală de ***** m^2 și 5/10 m^2 în ***contul stingerii parțiale a obligației***, în sumă de ***52 081 euro*** acumulată conform contractului de împrumut din ***** (f.d.31-33).

Se reține că, potrivit pct.3 din contractul de vânzare-cumpărare indicat *supra*, ***vânzătorul și-a rezervat dreptul de răscumpărare*** a bunului până la data de ***15 martie 2024*** la prețul prezentului contract, prin care valoarea reală a bunului imobil a fost evaluată la suma de 454 813 lei (f.d.32).

Potrivit certificatului din registrul bunurilor imobile ***** se atestă că, reclamantul Savin Radu deține din data de **17 martie 2023** - 1.0 cotă-parte din bunul imobil, încăpere nelocativă, nr.cadastral:***** situat în mun.Chișinău, ***** în temeiul contractului de vânzare-cumpărare ***** din 15 martie 2023 (*****) (f.d.34).

Totodată, se mai reține că, potrivit pct.1.2. al contractului de împrumut din *****, pentru ***utilizarea împrumutului***, împrumutatul (Pşederschi Vasile) și-a asumat obligația de a plăti creditorului (Savin Radu) - ***10% anual***, lunar până la data de 30 a lunii curente (f.d.22).

Astfel, instanța reține că, anterior, *la 03 iulie 2019, Savin Radu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Pşederschi Vasile, intervenient accesoriu *****, prin care a solicitat încasarea de la pârât a sumei de 120 000 euro în baza contractului de împrumut încheiat la *****, a sumei de 43 000 euro cu titlu de dobândă, suma de 21 600 euro cu titlu de penalitate pentru neonorarea obligației și compensarea cheltuielilor de jduecată.*

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 septembrie 2021, cererea de chemare în judecată a fost respinsă (f.d.107-113), *hotărîrea enunțată fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022* (f.d.114-118), iar prin *încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2023 a fost declarat inadmisibil recursul înaintat de Savin Radu* (f.d.119-121).

Reieșind din conținutul actelor judecătorești enunțate *supra*, instanța constată că, acțiunea promovată la 03 iulie 2019 de către Savin Radu a fost respinsă, astfel că, *instanțele judecătorești au reținut că, **pârâtul Pşederschi Vasile nu și-a îndeplinit obligațiunile contractuale și nu a restituit suma împrumutului acordat**, în legătură cu ce prin hotărîrea judecătorească din 25 mai 2017, s-a dispus transmiterea silită în posesia lui Savin Radu a bunului imobil ipotecat, în scopul comercializării ulterioare și stingerii datoriei debitoare. Astfel creditorul **Savin Radu a preluat bunul ipotecat, în scopul comercializării** ulterioare și stingerii datoriei, acestuia **revenindu-i obligația asigurării comercializării** bunului, **iar în cazul unei neconcordanțe între suma primită de la comercializare și suma datorată, ultimul este în drept să pretindă la achitarea diferenței**.*

*Totodată, instanțele de judecată au invocat că, preluarea de către creditorul ipotecar Radu Savin a bunului gajat (încăpere nelocuibilă cu suprafața de 100,5 m^2, din *****, mun.Chișinău), în vederea comercializării lui, echivalează din punct de vedere juridic cu stingerea prin executare de către debitor a obligației garantate, asumate conform contractului de împrumut din *****, or, **rezultatul comercializării bunului preluat, poate diferența atât în sens majorat, cât și în sens micșorat față de prețul contractului de împrumut**. Astfel, instanța de fond a constatat că, Savin Radu nu a efectuat comercializarea efectivă a bunului și la momentul examinării acelei cauze* (judecător: Nina Arabadji) *nu a demonstrat temeinicia acțiunii, or, ultimul nu a îndeplinit **obligația impusă prin lege cu privire la asigurarea înstrăinării bunului** la un preț rentabil.*

Deci, instanța constată că, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, ***reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe alte temeiuri, invocând comercializarea bunului gajat***, în acest sens anexând contractul de vânzare-cumpărare din 15 martie 2023 a încăperii nelocative cu nr.cadastral ***** din *****, sect.Buiucani,

mun.Chișinău cu suprafața totală de 100,5 m^2, care atestă înstrăinarea/comercializarea bunului imobil ce i-a fost transmis în posesiune creditorului, în contul stingerii obligației, acumulată conform contractului de împrumut din *****, la suma totală de ***52 081 euro*** (f.d.31-33).

În mod distinct, instanța atrage atenția asupra faptului că, deși ***vânzătorul și-a rezervat dreptul de răscumpărare*** a bunului până la data de ***15 martie 2024*** la prețul prezentului contract (evaluat la suma de 454 813 lei) potrivit pct.3 al contractului de vânzare-cumpărare indicat *supra*, totuși ultimul nu a beneficiat (nu s-a folosit) de acest drept, or, la materialele cauzei n-au fost prezentate probe, ce ar demonstra contrariul.

Potrivit art.871 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului.

Norma legală reglementată de art.872 alin.(1)-(2) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), statuează că, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, ***împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă*** în mărimea prevăzută la art.619 ***dacă*** legea sau ***contractul nu prevede altfel***. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puţin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente.

Conform prevederilor art.art.513 şi 572 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existentei, la ***momentul executării și stingerii obligației***, precum si obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Conform dispozițiilor art.585 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), ***în cazul în care, conform*** legii sau ***contractului, obligația este purtătoare de dobândă***, ***se plătește o dobândă*** egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei ***dacă*** legea sau ***contractul nu prevede o altă rată***.

Totodată, dispozițiile art.619 alin.(1) Cod civil în coroborare cu dispozițiile art.585 Cod civil, stabilesc că ***obligațiilor pecuniare*** li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii.

Aplicând regulile de interpretare a normelor de drept citate mai *sus*, rezultă că prin ***obligaţie pecuniară*** se înţelege acea obligaţie, în virtutea căreia debitorul este obligat în baza unui contract sau a unei obligaţii extracontractuale prevăzute de Codul civil, să transmită creditorului bani, în sumă determinată sau determinabilă, adică utilizează banii ca mijloc de probă. Prin urmare, obligaţia pârâtului de a achita/restitui suma datoriei împrumutate, reprezintă o obligaţie pecuniară.

Subsidiar, dispozițiile art.942 Cod civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019), stabilesc că, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență,

creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență ***obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract***, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract. În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere.

Incidența prevederilor art.942 Cod civil în prezenta speță, derivă din norma Legii privind modernizarea Codului Civil, stabilită la art.38, care indică asupra faptului că, dispozițiile art.623^{20}-623^{23} din Codul civil, introduse prin Legea nr.133/2018, se aplică, începând cu 01 martie 2019, și obligațiilor izvorâte din contracte încheiate înainte de 01 martie 2019 sau din alte temeiuri survenite înainte de 01 martie 2019.

Astfel, este cert că, legiuitorul național prin Legea privind modernizarea Codului Civil a optat pentru aplicabilitatea directă și imediată a noilor dispoziții stabilite la art.623^{20}-623^{23} din Codul civil - asupra tuturor obligațiilor izvorâte din contracte, indiferent de data încheierii acestora.

Se atestă că, raporturile litigioase dintre părțile litigante au fost instituite până la data intrării în vigoare a Legii privind modernizarea Codului Civil, însă, ținând cont de aplicabilitatea imediată și directă a noilor dispoziții legale în partea ce ține de revendicările persoanei de încasare a dobânzii, instanța consideră că pretențiile reclamantului cu privire la încasarea dobânzii contractuale pentru perioada: 18 noiembrie 2016 - 15 martie 2023 sunt guvernate atât de art.619 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), cât și de art.942 Cod civil (în redacția modernizată).

Instanța subliniază că, dobânda contractuală este plata pentru folosirea surselor financiare străine, iar creditorul poate pretinde prejudiciul efectiv, venitul ratat, clauza penală, inclusiv penalități de întârziere, cât şi dobânda de întârziere, calculată conform contractului de împrumut din *****.

În conformitate cu prevederile art.947 alin.(1)-(3) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau *sub forma unei cote* din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întîrziere.

Fiind o formă a răspunderii civile contractuale, aplicarea penalităţii contractuale trebuie să întrunească aceleaşi condiţii generale prevăzute de lege pentru angajarea răspunderii legale, iar una din condiţiile angajării răspunderii contractuale constituie vinovăţia debitorului.

Conform art.901 alin.(1) lit.e) Cod civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, ***creditorul poate, în condițiile*** legii și, după caz, ale ***contractului,*** la alegerea sa: să ceară ***plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare***.

Conform art.948 Cod civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, ***clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute***.

Astfel, potrivit pct.2.3. din contractul de împrumut menționat *supra*, se atestă că părțile au convenit că, ***pentru încălcarea termenului de rambursare a împrumutului***, împrumutatul este supus ***penalității, în mărime de 0,1 % din suma neachitată***, pentru fiecare zi de întârziere (f.d.22).

Sancţiunea prevăzută în textul de lege citat *supra*, constituie o modalitate de răspundere civilă, sub forma unei penalităţi stabilite de lege, la caz, de contract. Această sancţiune reprezintă o modalitate de evaluare anticipată a prejudiciului cauzat creditorului prin executarea tardivă a obligaţiilor contractuale de către persoanele fizice şi juridice.

Una din condițiile de valabilitate a clauzei penale, o constituie forma scrisă a acesteia.

Creditorul obligației pecuniare nu trebuie să dovedească dauna cauzată prin întârzierea executării, deoarece stabilirea acestor daune se face anticipat, în baza contractului menționat mai *sus.*

Totodată, se reține că, dobânda prevăzută de contractul de împrumut are un caracter compensatoriu şi reprezintă o remunerație pentru folosirea capitalului acordat de către creditor debitorului.

Nu are relevanță faptul că debitorul nu execută la timp obligația pecuniară, pe motiv că nu dispune de surse financiare la momentul ajungerii obligației la scadență. Dobânda contractuală este plata pentru folosirea surselor financiare străine, iată de ce, în situații practice creditorul poate pretinde prejudiciul efectiv, venitul ratat, clauza penală, inclusiv penalități de întârziere, cât şi dobânda de întârziere.

Conform art.981 alin.(2) Cod civil, statuează că, în cazul în care persoana are mai multe obligaţii ce pot fi stinse prin compensare, se aplică regulile privind imputaţia plăţilor.

Prevederile art.586 alin.(4) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), stipulează că, cu sumele plătite de debitor, în cazul în care sînt *insuficiente pentru acoperirea integrală* a datoriei scadente, se acoperă în primul rând cheltuielile de judecată, pe urmă dobânzile şi alte obligaţii de plată şi, ***la urmă, obligația principală (capitalul).***

Corespunzător, ținând cont de faptul că, pârâtul Pşederschi Vasile nu și-a executat în termen obligația de restituire a sumei bănești/împrumutului/datoriei, iar suma obținută din comercializarea bunului imobil ipotecat a fost insuficientă pentru stingerea/acoperirea integrală a datoriei, astfel că reclamantul Savin Radu, fără echivoc, dispunea de dreptul de a pretinde diferența, instanța de judecată conchide asupra temeiniciei *parțiale* a cerinței reclamantului Savin Radu cu privire la încasarea dobânzii contractuale calculată pentru perioada: 18 noiembrie 2016 - 15 martie 2023 (în mărime 57 519 euro) și va încasa *parțial* din contul pârâtului Pşederschi Vasile dobânda contractuală, ***în mărime de 57 422,23 (cincizeci și șapte mii patru sute douăzeci și doi euro, 23 cenți) euro***, convertiți în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărîrii.

În speță, instanța atestă că, reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului a dobânzii contractuale la împrumut, în mărime de 65 519 euro, conform calculului anexat la materialele cauzei (f.d.169), ce a fost ulterior concretizată, în mărime de 57 519 euro calculată pentru perioada: 18 noiembrie 2016 - 15 martie 2023, conform calculului atașat la dosar (f.d.177), dar instanța constată că, de fapt, și aceasta din urmă sumă - cu titlu de dobândă contractuală a fost calculată eronat pentru o lună completă/întreagă (adică până la 18 martie 2023).

Prin urmare, analizând materialele dosarului în coraport cu normele legale citate, instanța consideră că este parțial întemeiată și urmează a fi admisă în parte și cerința reclamantului Savin Radu privind încasarea dobânzii contractuale, astfel că va admite în parte această cerință, prin încasarea parțială a acesteia, în mărime de 57 422,23 euro, în rest, va respinge pretențiile privind încasarea dobânzii contractuale în partea ce excede suma încasată, ca neîntemeiate.

La caz, instanța atestă că, din suma obținută în urma comercializării bunului imobil, în mărime de ***52 081 euro*** au fost stinse parțial ***obligațiile contractuale asumate*** de către debitor conform contractului de împrumut, prin compensarea penalității contractuale, în mărime de 21 600 euro (calculată după formula de calcul: 120 000 euro x 0,1% pe zi x 180 zile potrivit pct.2.3. din contractul de împrumut menționat - f.d.22) și a dobânzii contractuale (calculată după formula de calcul: 10% reprezintă dobânda anuală parțială potrivit pct.1.2. al aceluiași contract de împrumut din ***** = 12 000 euro/anual, ce rezultă din suma totală a dobânzii contractuale, în mărime de 87 903,23 euro pentru perioada: 18 noiembrie 2016 - 15 martie 2023).

În această ordine de idei, instanța apreciază critic alegația reclamantului cu referire la cuantumul total calculat și solicitat spre încasare al dobânzii contractuale, în mărime de 88 000 euro, deoarece nu corespunde realității, fiind calculată eronat de reclamant pentru perioada: 18 noiembrie 2016 - 18 martie 2023, deși, la caz, urma a fi calculată până la data exactă a comercializării bunului imobil în strictă conformitate cu contractul de vânzare-cumpărare din 15 martie 2023, adică cu excluderea celor 3 zile (18 - 15 = 3 zile, iar echivalentul a 1 zi (32,25 euro) x 3 zile = 96,75 euro, având

în vedere faptul că, luna martie are 31 zile calendaristice, astfel că: 12 000 euro anual / 12 luni = 1 000 euro lunar / 31 zile = 32,25 euro/zilnic).

În aceste condiții, fiind constatat indubitabil că, pârâtul Pşederschi Vasile nu și-a executat obligațiile de restituire a împrumutului în termenul fixat în contractul de împrumut din *****, se impune concluzia certă de încasare din contul pârâtului Pşederschi Vasile în beneficiul reclamantului Savin Radu a dobânzii contractuale restante, în mărime de 57 422,23 (cincizeci și șapte mii patru sute douăzeci și doi euro, 23 cenți) euro, convertiți în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărîrii, calculată pentru perioada: 18 noiembrie 2016 - 15 martie 2023.

Referitor la pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța relevă următoarele.

În conformitate cu prevederile art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În acord cu prevederile art.83 alin.(1) Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Potrivit art.3 alin.(1) lit.a) din Legea taxei de stat (în vigoare la momentul depunerii acțiunii), tarifele taxei de stat se stabileau la următoarele cuantumuri: - ***pentru cererile de chemare în judecată […]***: privitor la litigiile cu ***caracter patrimonial, 3% din valoarea acţiunii*** sau din suma încasată, dar nu mai puţin de 150 lei şi ***nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice*** și nu mai puţin de 270 lei şi nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Instanța reține că, la depunerea prezentei acțiuni, reclamantul a achitat taxa de stat în cuantum de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei - cuantumul maxim prevăzut de lege, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr.U96G-B200 din 17 martie 2023, în sumă de 3 000 (trei mii) lei, eliberat de B.C. „Moldindconbank” S.A. (f.d.4) și ordinul de încasare a numerarului nr.QSG3204*4985729 din 24 iunie 2024, în sumă de 22 000 (douăzeci și două mii) lei, eliberat de B.C. „Victoriabank” S.A. (f.d.168).

Prin urmare, conducându-se de prevederile art.94 Cod de procedură civilă, luând în considerație că acțiunea reclamantului a fost admisă, reclamantului i se compensează cheltuielile de judecată suportate, respectiv instanța va încasa din contul pârâtului în beneficiul reclamantului suma de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea prezentei acțiuni.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu a putut găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai *sus*, de vreme ce concluzia instanței este consecința dedusă în urma prezentării probelor de către părți și examinate în cadrul ședinței de judecată, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) sprijinite cu dispoziția art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună și se prezintă de către părți.

Sintetizând cele expuse mai *sus* și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art.art.118, 121-122 Cod de procedură civilă, instanța de judecată conchide că, acțiunea concretizată a reclamantului Savin Radu în contradictoriu cu Pşederschi Vasile este parțial întemeiată și urmează a fi admisă în parte.

În rest, se resping pretențiile (privind încasarea dobânzii contractuale în partea ce excede suma încasată), ca neîntemeiate.

În conformitate cu art.art.82, 94, 130, 236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată *concretizată* înaintată de Savin Radu către Pşederschi Vasile privind încasarea datoriei, dobânzii și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Pşederschi Vasile (a.n.*****, IDNP:*****, dom.:mun.Chișinău, *****) în beneficiul lui Savin Radu (a.n.*****, IDNP:*****, dom.:mun.Chișinău, *****) datoria în baza contractului de împrumut din *****, în mărime de 120 000 (o sută douăzeci mii) euro, convertiți în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărîrii judecătorești și dobânda contractuală, în mărime de 57 422,23 (cincizeci și șapte mii patru sute douăzeci și doi euro, 23 cenți) euro, convertiți în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data executării hotărîrii, precum și cheltuielile de judecată, compuse din taxa de stat, achitată la depunerea acțiunii, în mărime de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei.

În rest, se resping pretențiile (privind încasarea dobânzii contractuale), ca neîntemeiate.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul : Natalia Moldovanu